

CATALVNYA SOCIAL

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ: BAIX ST. PERE, 1, 3 I 5, BARCELONA APARTAT 273
TELEF. 1114

Quan el diable fa el bé...

Ha passat a Melilla un cas curiós. Duia un soldat dins de la motxila un llibre. Vingué una bala dels moros, foradà la motxila, topà amb el llibre i es desvià. El soldat no hagué cap mal. El llibre li havia salvat certament la vida.

Aquell llibre era una novel·la pornogràfica. El soldat, agraït al seu autor li envià, a Madrid, el volúm perforat. Els diaris d'allí n'han fet gran propaganda i publicat fotografies.

Brindem aquest fet als directors de consciència de gran nombre de gent barcelonina, a veure quina conclusió en treuen. Els que defensen la llibertat del joc perquè amb diners del joc es fan almoines, no es dubtós que ara, perquè un llibre pornogràfic ha salvat la vida d'un home, defensaran la pornografia.

Diràn ells, amb la lògica que tenen acreditada: el positiu es que si aquell soldat no hagués dut la novel·la a sobre, la bala li hauria penetrat al còs, ferint-lo o matant-lo. Visca doncs, la novel·la perversa que ha servit de cuirassa tant eficaç. Com també diuen ells: visca el joc, que dona diners als pobres. Com també diuen: visquen els assassinats per repressàlia, que ens lliuren dels anarquistes; tal com deien abans: visquen els atemptats socials, que fan pujar els salaris dels obrers! En resúm, visca el mal, que fa bé!

Però nosaltres diem: ai d'aquells que es deixen protegir pel diable. També el diable té sa providència, també el diable fa prodigis. Malaventurat de qui s'encomana al satànic taumaturg. El bé que n'obtingui serà la seva perdició.

Al soldat que deu la vida a una novel·la pornogràfica, qui sap quina mala sort l'espera. Pel Març de 1920, en inaugurar-se a Barcelona el pacte amb el joc, pel qual s'encomanava al diable la beneficència pública i privada de nostra ciutat, escrigué algú que això era: «llençar a la Providència un guant de desafiament, i que aquest guant podia ésser recollit». Pels vols de Nadal, el Banc de Barcelona, cor i caixa de la economia barcelonina, *sancta sanctorum* i nineta dels ulls dels nostres ciutadans, baluart inexpugnable, invulnerable, tradicional... queia esmicolat com per un llamp misteriós, en bancarrota tan formidable com inesperada, i de les engrunes res no s'en salva.

EL QUE PASSA

ESPANYA ENDINS

El tema objecte de tots els comentaris de l'opinió durant la darrera setmana l'ha constituït el rompiment del tractat que establia el «modus vivendi» d'Espanya amb França. El dia 10 de Desembre, a les dotze de la nit, va acabar la vigència del conveni, i les mercaderies espanyoles i franceses, al entrar a França i Espanya, respectivament, van quedar subjectes al regisme comú. El resultat del rompiment no ha d'esser falaguer pels francesos ni pels espanyols, de manera que es d'esperar que'l rompiment no serà llarc.

El Govern francès s'havia prevalgut sempre de la debilitat del Govern espanyol, i a base d'això imposava constamment el seu criteri d'acord amb les seves conveniències. Però ara ha trobat enfront un Govern fort, ben orientat, que no ha volgut doblegar-se a les exigències, i ha arribat a l'extrem del rompiment com a cop d'efecte suprem. El Govern ha conservat la dignitat; i l'opinió, per ara, l'acompanya serenament. I si aquesta serenitat arriba fins al final, no es de duptar l'èxit.

Les Corts segueixen discutint el projecte d'ordinació bancària, que el Govern es nega a desglosar en els dos extrems de Banc d'Emissió i Banca privada. Sembla que per la premura de la data fissa, el Govern es decidirà a aplicar l'article 112 del Reglament, dit de «la guillotina». Les minories no's conformen amb això, però, tot i protestant, votaran l'aplicació de l'article susdit, ja que l'iniciativa de les discussions no correspon a les minories.

Les nostres tropes segueixen ocupant posicions noves al Marroc. De totes maneres, les operacions definitives i importants han de començar encara, i l'opinió les espera amb fort interès per a veure si d'una vegada es liquida aquest afer africà.

Les Diputacions s'han reunit a Madrid per a estudiar, sota l'iniciativa del Ministre d'Hisenda, la reforma de les hisendes provincials.

ESPANYA ENFORA

L'acord irlandès-anglès ha produït un excel·lent efecte en tots els centres polítics del món. El text del Dechet es, realment, ben satisfactori. De totes maneres, sembla que a Belfast hi ha opinions una mica encontrades i fins s'afirma que'l leader De Valera no es pas partidari de lo convingut entre els representants d'ambdós pobles. De totes maneres, es diu que'l Parlament irlandès aproparà el text del Decret de l'Estat lliure d'Irlanda, i fins es parla de la dimissió d'en De Valera.

Entre França i Inglaterra no hi regna la més gran harmonia. De totes maneres, francesos i anglesos shan donat compte de que ni a uns ni altres convé el rompiment de l'aliança ni sisquera el refredament de la relació entre ambdós pobles. Com a resultat d'això s'afirma que M. Briand anirà a Londres a parlar amb en Lloyd George, a fi de reparar en lo possible les esquerdes de l'edifici de l'amistat. Potser les qüestions d'Orient ho faran un xic difícil.

Els resultats de la Conferència de Washington no es poden predir per ara. Es complicat tot quan allí es discuteix, i els recels de la diplomàcia no hi deixen veure clar en el fons dels assumptes. Sembla, però, que ja s'ha arribat a un acord entre quatre potències respecte a tractats d'aliança marítima, i no se sap encara quina sort correrà el projecte de reducció dels armaments, acceptat en principi per les tres grans potències interessades en tan important qüestió.

Les relacions d'Itàlia i França tampoc han arribat al grau de cordialitat que segurament voldrien els respectius Governos, a pesar de que s'han suavitzat les estridències de passats dies.

El Govern belga, després del triomf dels catòlics, s'ha constituït a base d'aquests i de lliberals, baix la presidència d'un polític independent, que era ja ministre en el Govern anterior. Va esser cosa laboriosa aquesta constitució.

Hi han Sindicats catòlics-agraris que van en decadència. —
¿Per què? Perque els seus directors no han llegit l'obra del P. Chalbaud

Sindicatos y Cajas Rurales

Compreu-la i llegiu-la. — De venta a ACCIÓ POPULAR. — Preu: 8 pessetes

Diada Barcelonina

La festa de Santa Llúcia

Santa Llúcia ha estat novament honorada pel nostre poble. La ciutat ha volgut honorar la Verge gloriosa, que com cada any es mostra al poble, voltada d'incens i de claretat. Els bons barcelonins han omplenat la petita capella que l'estatja i, amb una gran humilitat i tremolant d'emoció, han clos els ulls quan el bon sacerdot ha passat davant de llurs parpelles la reliquia de la Santa. Al cim de cada ciri esgrogueit hi flamejava una petita estrella. L'altar s'ha omplenat d'una dolça claror, com si l'enllumenés un sol ixent. Els pobres cecs, s'han arreglerat, per deixar el pas obert als fidels enamorats de Santa Llúcia, i amb veu tremolosa els hi han demanat una almoïna.

Deu meu! era un espectacle verament horrible, veure el rostres pàl·lid i demacrat dels pobres cecs, amb els ulls apagats i les nines mortes.

Aquels pobres cecs, que caminen de cara al cel, com si els seus ulls entenebriats i horriblement deformats, volguessin reflectir la serena llum de les altures...

En veure'ls tan desgraciats, el nostre cor s'ha emocionat i ha dit una oració. Oh! Santa Llúcia, serveu-nos la vista i la claretat.

Que els nostres ulls puguin delectar-se contemplant la bella ondulació de les muntanyes; la mar inquieta i agitada; els núvols voleiant per les immensitats del cel com velles desplegades i els camps verdejants, plens de pau i serenitat. Estimem la llum, oh! Santa Llúcia gloriosa, perquè la llum es la veritat. Volem que els nostres ulls materials siguin oberts a la llum, però us demanem especialment claror per la nostra ànima. Si algun dia els ulls s'apaguen, que brilli el nostre esperit com un cel asserenat. Estimem la llum perquè ella es la que ens ha de conduir al regne on les tenebres no son conegudes.

La nostra oració ha estat breu, però plena d'unció i havem sortit amb l'ànima tota asserenada de la petita capella.

Totes les coses que veïen els nostres ulls, ens han semblat boniques com si les haguessin vist per primera vegada. Les parets colzades dels casals veïns, on en cada pedra hi ha una llegenda, em parlaven dels temps passats. I sense saber com, se m'han aparegut i els he vist dintre meu com si estiguessin novament revestits de cara mortal, els catalans que han immortalitzat el nom de Catalunya.

La gent, la bona gent catalana, contemplava embadalida les cases de suro i les figures de pessebre. Aquelles cases fetes tan destrament que recorden les nostres masies i aquelles figures barroeres però plenes de gràcia.

I els infants portaven a la ma tous de molsa, cireres vermellejantes d'arbós i flairoses branques de pomera. I anaven caminant embadalits, pensant amb el pessebre que construirà l'avi vellet que sap imitar l'aigua angulejant del riu, amb vidres i paper d'estany. Aquell bon avi que sap cançons fresques i alegroies i petites rondalles que fan somriure els infants.

Aquesta festa té un regust de tradició, que corren. Podrà haver-n'hi de més assenyalades i de més solemnes, però la festa de Santa Llúcia té un encís que captiva. Es gran per la seva humilitat i petitesa.

Els que bescanten el bon nom de Barcelona, haurien de conèixer les nostres tradicions i els nostres costums populars.

El poble català, el poble barceloní, no es el que promou revoltes i perturba la nostra vida econòmica.

El poble barceloní es el que estima les tradicions que palesen la nostra espiritualitat i s'agenolla fervidament als peus de Santa Llúcia...

El nostre poble es inquiet com el mar, però porta dintre l'ànima la serenitat de les nostres muntanyes... J. C.

La carestia de la vida

Els esforços fets per molts Governos per tal d'abaratir les subsistències, no reïxen, ara per ara.

Al contrari. En varis països encara sofreixen un augment. En alguns, el neguit d'aquest fenòmen traspua a tot arreu i produeix commocions populars com la que acaba de registrar-se a Viena, on el poble (comprentent-hi, i de una manera especial, la classe mitja), s'ha desbordat per carrers i places i ha desfogat les seves ires, cegues, contra tot quan es refereix a queviures, fondes, tendes, fleques, etc.

L'estrall ha estat gros. Han quedat destruïdes 15 fondes, i saquejades més de mil tendes...

Les víctimes es compten per centenars.

Els austríacs donen la culpa de la seva intolerable situació al tractat, dit de pau, de Saint Germain; més el cert es que el fet es universal.

El punt de vista social en la campanya contra el joc a Suïssa (*)

El present serà la traducció gairebé íntegra de l'article publicat amb el títol *Le point de vue social*, al *Journal de Genève*, la vigília mateixa del plebiscit, o sigui el 20 de Mars. El precedí el dia 18 un escrit que era una hardida reclamació per la manca de franquesa del Consell Federal (Govern) i de l'Assamblea Federal (Parlament) en plantejar la qüestió.

«Si la gent qu'estima necessari el joc per la prosperitat de l'indústria hostalera tinguessin el coratge de proposar cara a cara la supressió de l'art. 35, no cal dir que hauriem combatut la seva argumentació. Però no tindriem més remei que acatar la seva franquesa. Però ara què passa? Els partidaris del joc comencen per inscriure al front de llur contraprojecte, com a atrapa-babaus, una declaració de principis: «Està prohibit obrir i explotar cases de joc». Però immediatament després, a l'apartat següent, donen la fórmula segons la qual serà permès violar i retorçar aquest principi: «No seran interdites les cases de joc que persegueixin un objecte recreatiu o d'utilitat pública, quan la seva explotació comporta les restriccions exigides pel bé públic». Es simplement deplorable. Amb bona raó s'ha batejat d'article-cauxú aquest paragraf. En realitat autoritza totes les derogacions, tots els mancaments a la interdicció proclamada a l'apartat primer. Els qui vulguin obrir jocs d'etzar trovaran sempre algún «objecte recreatiu» i sabran sempre distreure, dels sumptuosos beneficis, realitzats a costa de la població, alguns bitllets de mil per a regalar-los a alguna obra de beneficència, que li permetrà dir que el joc té un objecte «d'utilitat pública».

D'aquest argument de la manca de franquesa n'hem de pendre nota nosaltres els barcelonins, perquè aquí també podem emprar-lo. En primer lloc, totes les persones que toleren el joc, que en recapten els cabals i els reparteixen, i tots el qui en cobren en una o altra forma, amb unanimitat rara, són *enemics del joc en principi*. Enemistat purament platònica, no cal dir, perquè les obres pesen més que les paraules. En segon lloc, la publicitat dels comptes del joc es fa a mitges. Es sab ço que es reparteix per a fins, diem-ne beneficis. Es sab també que es reparteixen fons que ja no son per a fins

benefics, però d'aquells ja no s'en té, ni hi ha manera d'obtenir-ne la llista pública. Però s'ignora totalment ço que es recapta, y on concretament es recapta. De manera que el balanç no es públic, sino en una sola partida. I molts demanen: si la vostra obra es *francament* benefica i social, perquè amagueu la meitat dels comptes? Si no es *francament* benefica ni social, perquè la rotuleu aixís i perquè hi preneu part? En un altre aspecte es pot encara retreure l'argument de la manca de franquesa als que menen la obra *benefica i social* de Barcelona, pero d'això ja en parlarem amb mes calma en un dels articles proxims.

Anem a veure ara com es judica a Suïssa des del punt de vista *social*, i sabrem el contingut que hi veuen a n'aquesta paraula *social* en aquella noble terra, ben distint del que hi troven aquí certa gent que l'usen per a significar una funció antigament definida a tots els leixes pel terme classic: arcaboteria. Comença l'article del dia 20 Mars amb la constatació del fet de la solidaritat creada entre les diverses fraccions polítiques unides contra el vici. Els subratllats son nostres.

«Els socialistes suïssos, per aquesta vegada, accepten associar-se als altres grups per a una obra de sanejament social. Han comprès que la lluita contra les timbes (les tripos) es de totes passades *en interès de la classe obrera* i han decidit, a Ginebra, com a tota la resta de Suïssa, apoiar la iniciativa amb llurs vots. Els en felicitèm i ens en felicitèm. La decisió del seu partit dona a l'iniciativa serioses probabilitats d'èxit, si en tots els altres grups, tots els seus partidaris compleixen llur deure.

»La supressió del joc d'etzar presenta un interès social des d'un doble punt de vista. Primer, directament. Es indiscutible que als Kursaals on es juga, no son pas solsament els estrangers rics i ociosos els que hom trova al voltant de les taules de *boule* o de *baccara*. No son pas sols els burgesos «corromputs pel capitalisme» els que arrisquen les seves monedes. S'hi troven també, especialment als Kursaals situats a les ciutats o a llur proximitat, dependents de comerç, de banca, i fins empleats de l'Estat (ben entès, sense uniforme, per a observar el reglament de 1913!) També hom hi pot veure obrers vestits de les festes.

»Un coneixedor molt llest i infinitament benevol de la classe obrera, l'abbé Carry,

(*) Veure els quatre articles precedents.

mort prematurament vicari general de Ginebra, ens ha dit mes d'una vegada que havia pogut comprovar ell mateix el mal que fa el joc dels Kursaals en la esfera dels joves obrers i dependents pels quals ell s'interessava. Que n'estaria de content ell, avui per la decissió unànim presa pel partit independent, d'apoiar la iniciativa. Al seu testimoni podríem afegir els de nombrosos filantrops protestants, laïcs i eclesiàstics i els de més d'un cap socialista.» Co que deiem als articles precedents: la vergonya que fa l'interesa moral dels heretges en aquest punt, comparada amb la blanor i l'inconciència que en aquest punt, tant capital, desaparensa nostre país catòlic.

* * *

Però no sols el mal es directe, segons l'aspecte qu'hem vist, sino també indirecte, perquè amb el guany no degut al treball o a l'esforç lícit, desacredita davant dels jugadors i dels incautes aquella virtut santa. «El guany realitzat pel joc d'etzar es, en efecte, immoral i antisocial en manera suma. Als ulls dels que volen, per damunt de tot, guanyar diners per a participar a tots els fruïments de la vida, desconsidera el treball seriós, reemplaçant-lo per l'esperança d'un profit immediat adquirit sense esforç. Esperança enganyosa, d'altra banda, i ben sovint decebuda, però que es mes perillosa quan la corona l'èxit!

«Avui mes que mai, a l'endemà de la guerra, la societat organitzada necessita el treball. No mes amb un treball intens, continuat i ben organitzat, pot salvar-se el món. Si no es aixís es precipita vers la ruïna i la mort certa... Retornat aquests darrers dies d'una regió d'Europa que mes que qualsevol altra ha sofert de la guerra, l'autor d'aquestes ratlles [signat H. M.] n'ha reportat una

vegada més aquesta punyent convicció... Després de tanta destrucció importa reconstruir... Reconstruir poc a poc un món habitable. I habitable per a tothom, i no sols pels privilegiats de la fortuna o pels que han tingut la felicitat d'habitar païssos als quals la guerra ha sigut estalviada.

«Com reconstruirem nosaltres — perquè també nosaltres a Suïssa tenim molt per reconstruir i hem de pensar a ajudar als qui son mes desgraciats que nosaltres — [Deu sab si aquestes paraules son oportunes i aplicables a Espanya] si no donem a nostra joventut hàbits d'ordre i de treball? Cal ensenyar-li que no s'obté cap resultat positiu sense esforç i que l'esforç en el treball perseverant i continuat es, en tots els dominis i per a totes les classes de la població, la sola possibilitat de reeixir, i fins diríem de salvació.

«El joc d'etzar es justament el contrari d'aquest esforç. Sens dubte, ja ho sabem que jamai es podrà suprimir completament el joc. PERO AL MENYS, DEMANEM QUE NO SIGUI FACILITAT, ENCORATJAT, ESTAMPILLAT, PER LA PROTECCIO DE L'ESTAT I DE LES AUTORITATS QUE DEURIEN FER RESPECTAR LA CONSTITUCIO, i que en endavant, si el projecte de l'Assamblea federal fos acceptat, serien impelides a donar els mijans de violar-la.

«Vet aquí — acaba dient — perquè exhortem a tots el ciutadans a venir nombrosament dissabte i diumenge a les urnes, i votar SI, per l'iniciativa, NO, contra el contraprojecte de l'Assamblea federal. [Es a dir, SI, per a la supressió de les cases de joc, NO, per a la tolerancia del joc].»

La vinenta setmana acabarem aquesta serie d'articles dedicats a la qüestió del joc a Suïssa.

R. RUCABADO.

Una oració pels nostres soldats

Poques lectures de tan útil meditar a les vigílies del Nadal d'enguany, Nadal que les terres hispàniques passaran com les dels païssos europeus durant quatre anys de guerra: tenint en campanya la flor del jovent. Poques paraules de tan escaient reflexionar i seguir com les del present article, escrit al mes de Septembre pel malaguanyat En Ri-

card Boquer (q. a. C. s.) escriptor català mobilitzat com a sergent d'infanteria, mort a Melilla el 27 d'Octubre darrer. D'ell parlà ja nostre revista en copiant aquell altre formós article, que era el pòstum: «Que hem de fer per als nostres soldats?» reproduït a «Catalunya Social», num. 29 (12 Novembre). Ambdós escrits glosen la mateixa idea, expressió

vehement d'una ànima sincera i piadosa que més que cap altre necessitat senti, en la vida del front i en mig de les batalles, la sed ardenta de pregaria, la invocació fervorosa de la misericòrdia divina damunt dels lluitadors qui pateixen i de les víctimes que cauen, dels malalts, dels ferits, dels qui agonitzen. El copiem, com l'anterior, de la revista «El Francolí», i els lectors s'uniran en esperit al qui demanava per sos germans de sofriment la caritat més viva de totes: la comunitat per l'oració.

Retrunyen els canons per valls i barrancades preludiant amb veu potent la batalla. Aerioplans solquen l'espai sembrant arreu la mort. Les columnes avancen decidides en mitj la pluja de metralla; despleguen admirables i comença la lluita. Ressonen les descàrregues i aquell camp, abans silenciós, es ara testimoni mut de dòls i horrors. La lluita cos a cos s'es establerta i veureu als homes, folls, assedegats de sang i de venjança, abraçar-se primer fortament com a germans i caure després o l'un o l'altre, mal ferit. Crits de ràbia es barregen amb crits d'agonitzants. Baix els raigs del sol roent les baionetes no llueixen... son totes rojes. Aca-ba el dia i els combatents se retiren deixant el camp vermell de sang, ple de cadavres...

Al següent dia la premsa diu amb lletres grosses: «Un combat».

* * *

Un combat. Es aquest pels indiferents o egoistes un episodi diari quasi monòton. Pocs, ben pocs, tenen l'idea de sumar les pèrdues, comptar els ferits, les obscures morts, pensar en les fatigues de les marxas baix un sol abrasador; pagar un tribut d'honor a aquests infeliços, que cauen ignorats, sens una queixa, lluny del seu país.

Tingueu tothom consciència de l'indiferència o silenci que rodeja a aquests herois desconeguts: els sotracis íntims de son cor, sos sofriments morals, la defensa desesperada, ningú els sab; rebelou-se devant d'aquesta idea i floreixi de vostres llavis un prec per els soldats que son allí. Reseu: jo vos ho prego en nom de tots. Algú dels que'm llegiu potser té en terres d'Àfrica un fill, un germà, un espós. I qui sap si aquesta oració preservà algunes vides i farà potser descendir sobre els que cauen la pau benefactora en sa última hora!

Aixecant els cors «Deu meu!» li heu de dir: «ajudeu als que allà lluiten». ¡Deu meu! El Deu vostre es el mateix dels que son lluny. Vosaltres allunyats d'aquestes terres sou impotents, ignorants de tot. El vostre fill o germà, viurà encara? Sufrirà molt? L'haurán tingut que mutilar per salvar la seva vida? Geurà moribond en el llit d'un hospital? Hi haurà prop d'ell, mares, una d'ona que vos reemplaçi, una infermera, una Germana de la Caritat que aixugui el seu front, estrenyi amb ternura la seva ma, calenta per la febre, i li digui «pobre fill?» Vosaltres no ho sabeu.

Però si, sabeu que Deu es a tot arreu, i escampa el seu amor i bondat per tot el món i que'l vostre germà no està sol. Deu meu!!!

Invoqueu-lo amb fervor, que Deu comprèn totes les aspiracions dels cors que ha criat. Ell sap que dels llavis dels que sofreixen brolla un crit quasi inconscient, quasi una queixa, quasi una crida: ¡Mare! Oh! Aquesta paraula, murmurada tantes vegades en les sales dels hospitals, que retruny en els camps de batalla en l'últim moment dels homes que cauen, aquesta paraula... serà una inútil queixa? La mare, que ells criden, no podrà acudir? Si, perquè Deu ho ha previst tot, i si la mare que'ls hi donà la vida no pot esser amb ells, hi ha la que Deu ha investit amb el nom sagrat de Mare, donant-li un poder sens límits i una ternura infinita. Allavors... com dubtar que Ella no mira amb pietat, amb amor, els llits d'aquests agonitzants? com no veure-la inclinada damunt els moribonds, sobre'ls abandonats, parlant-los-hi el seu silenciós llenguatge, que conforta els cors i els comunica força i que a voltes els hi retorna la vida i potser molts cops, en els últims moments, els allunya de la desesperació acompanyant-los fins al Cel?

A la Verge, doncs, deveu resar especialment.

Pregueu-li i repetiu-li sempre: ¡Mare! ¡Mare del Cel tota poderosa i estimada, que podeu lo que no podem nosaltres, que dieu als nostres ferits lo que nosaltres els hi voldríem dir!... ¡Mare, Verge Santa... ajudeu i protegiu als nostres soldats!

I si amb fervor li pregueu, estendrà son mantell sobre nosaltres, els qui lluitem, minvant-ne de la guerra els horrors.

† RICARD BOQUER.

Taquil-Mamin (Melilla), Setembre de 1921.

La veritable escola

Cada matí quan el cel es blau i brilla el sol, els jardins son l'alegria dels infants. Corren xisclant, com un vol d'ocells, pels camins amarats de llum i embaumats pel perfum de les flors que acaben d'obrir-se. Les seves rialles, harmonioses com vibracions de cristall, ressonen en els aires sota la pau i la serenitat del cel. Es donen les mans i saltironen agilmente com unes daines. El sol daura els camins vorejats de violers i els arbres s'espolsen la rosada.

Les mainaderes fent una rotllana, parlen de les seves coses. De vegades giren el cap i donen una llambregada pel jardí cercant els petits infants que juguen adelerats sota la blavor del cel. Les mes entenimentades van darrera dels infantons tement que caiguin al llac amb les aigües del qual hi juga la llum, donant-li reflexos metàlics.

Cada dia passeja per aquells jardins una senyora molt gentil amb un petit fillet. Aquest en veure els infants que juguen demana a la seva mare que el deixi també jugar i fuig corrent amb gran alegria. La mare el vigila constantment.

Una de les serventes, encuriosida, li preguntà si era malalta, car havia observat que cada matí anava al parc a pendre el sol.

No, contestà amablement la senyora. Vinc a acompanyar el meu fillet. Les serventes estranyaren aquesta resposta. No podien comprendre com era possible que una senyora tan distingida tingués la paciència d'acompanyar cada matí el seu fill. Es que no té confiança amb les serventes, preguntà la mateixa mainadera fent una mitja rialla?

—Sí; son molt bones i molt entenimentades, però el meu fill en lloc estarà tan bé com al meu costat.

—Oh! sí que es una bona mare! La meua senyoreta no ha sortit mai amb el seu fill.

—I la meua tampoc, digué un altra.

—Apenes els veu. Es pot dir que jo els hi faig de mare.

—Segurament, digué la senyora interrompent-la, estimen més a vostè que a la seva mare.

—Naturalment. Jo els porto a passeig i els hi dono llemínadures. Amb festes i moixaines els infants estimen fàcilment.

Es va sentir una gran cridoria i varen acudir els infants rient i saltironant. La senyora alçà el seu fill, el va estrenyer contra el seu pit i va posar els llavis en la rojor de

les seves galtes. L'infant li donà una forta abraçada.

La senyora s'acomiadà de les serventes i aquestes li varen fer una gran reverència.

A la tarda els jardins son plens de melangia. La llum del sol que va a la posta li dona un aspecte trist. Diriau que els arbres s'esllangueixen, que les flors es colltorcen i que l'aigua que cau del brollador plora silenciosament la mort del dia.

Si passegeu pels camins solitaris del jardí, sentireu una tristesa molt fonda. Els arbres que els ombregen sembla que estenguin les branques per a copsar les darreres llusors del sol que s'estimba darrera les muntanyes. El cel esdevé pal·lid. Passen núvols lacs de tant vagar per la immensitat del cel.

Demà quan el sol eixirà de les aigües del mar fent-les brillar intensament, els jardins seran novament alegres. I ho seran, perquè tornaran els infants a saltironar sota del cel inundat de llum.

Els infants han tornat i s'han desclos les flors i han cantat els ocells. Ara corren amb els ulls plens de llusors i les galtes roges.

La senyora gentil també hi acut amb el seu fill. Els infants se l'emporten a jugar.

Lluís, li diu la seva mare, no corris molt que no pots fatigar-te.

—No, mamà, tornaré de seguida.

Un matí, la senyora i el seu fill no varen compareixer. Passaren tres dies, i ningú coneixia el motiu de l'absència.

Des dels companys que havien intimat més, anaren a visitar-lo. El pobre Lluís, estava malalt. La mare agrai molt la delicadesa dels dos infants. Era atès amb tanta sollicitud que aviat abandonà el llit. Quan estigué restablert, la mare d'en Lluís, l'acompanyà a tornar la visita als seus companys. Des d'aquell dia s'establiren entre les famílies dels infants, corrents de fonda simpatia. Però la mare d'en Lluís s'allunyà una mica de les amistats, car no li plavia el seu viure ni el seu tracte. Ella vivia pel seu espòs i el seu fill i s'allunyava tant com podia de les reunions mundanes.

Passaren els anys. En Lluís començà la carrera d'advocat. Els seus pares es preocupaven d'ell talment com si encara fos un infant.

Sabien el amics que tenia, les cases que freqüentava i l'aconsellaven amb seny i prudència. El pare d'en Lluís era un home ple de bondat. Mai amb els seus actes havia escandalitzat el seu fill. Parlava amb dignitat i obrava honradament, per tal que en Lluís

conegués el camí detrurer. Era molt ric, però mai hauria permés que el seu fill malversés els diners, ni sobornava els catedràtics per tal que li donessin bones notes. Tú, fill meu, li deia, has de ser apte per a guanyar-te honradament el nostre pa de cada dia. Encara que siguis ric viu del treball. El jove que no té ideals i converteix la vida en una continua disbauxa, es corromp. Procura tenir sempre el cor pur. No creguis els amics que et diuen que tu no necessites estudiar perquè ets ric. No vulguis que els homes t'admirin únicament per la teva brillant posició social, sino per la teva intel·ligència i la teva bondat. Esser ric no es cap mèrit. Has d'esser culte i sobretot has d'esser bó. La virtut no es únicament pels pobres, sino per tots els homes. Amb diners podràs comprar honors i vanitats, però no comprarà la glòria del cel. Si no ets virtuós de res t'haurà servit l'esser ric.

Cada nit es reunien els dos esposos i el fill i deien el sant rosari. En Lluís pregava molt devotament perquè ja de molt petit li havia ensenyat la seva mare a dir enternidores oracions.

Un dia arribà En Lluís a casa més alegrement que de costum. Papà, digué, obrint els braços, ja soc advocat. M'han aprovat totes les assignatures. El pare abraçà el seu fill amb una gran emoció i va sentir en les seves galtes la fredor d'una llàgrima. Mamà, mamà! abraça'm, ja soc un home de respecte. La mare l'abraçà també amb un gran enteriment. En Lluís adonant-se dels cabells que ja començaven a blanquejar li va dir: La neu, mamà, ja comença a caure damunt del teu cap. Quina llàstima! Jo et voldria sempre jove! Em plauria que fossis eternament tal com eres quan em portaves a passejar per aquells jardins que avui encara veig dintre meu daurats de sol. La mare somrigué amb una gran dolcesa i va estrenyer el seu fill contra el seu pit.

Un dia visità una de les mares dels companys d'En Lluís per a comunicar-li la gran nova. Ohi senyora, vostè es molt afortunada, li va dir l'amiga, de tenir un fill tan bó i tant estudiós. El meu, ja ho sap, ha perdut tots els anys. Les meves amigues també tenen el fill esbojarrat. Sembla que el diner i el talent estiguin renyits.

—No; vostès en tenen la culpa si els seus fills son irreflexius i donats als platxeris de la vida.

—Nosaltres, exclamà l'amiga, amb una gran extranyesa.

—Si, vostès. Creu vostè que un vaixell si no tingués timoner arribaria a port? Com vol que els seus fills segueixin el camí de la virtut si els deixen completament abandonats! Saben que malversen els diners en el joc i mantenint amigues, i en comptes de reptar-los paguen resignadament els seus deutes i els seus vicis. No han conegut l'escalf de la mare. Han viscut sempre emancipats i ningú els hi ha demanat compte dels seus actes. Han fet sempre el que han volgut. Com que sabien que el pare era ric, han suposat que no calia perdre el temps estudiant.

—I què volia que fes jo, senyora?

—Donar bon exemple. Vostè no s'ha preocupat mai de la formació dels seus fills. Ja sé que m'han titllat de cursi perquè sempre he viscut unida amb el meu marit i el meu fill, però no me'n penedeixo d'haver obrat així. Seguim franca, senyora, quin exemple han donat als seus fills? Vostè tot el dia en reunions i festes i el seu marit amb els amics. Quantes vegades m'ha dit vostè que el seu marit portava una vida irregular. És possible que els fills siguin dolents, malgrat els bons consells, però es gairebé impossible que siguin bons si els pares els hi donen mal exemple.

—Es que sempre havia d'anar darrera del meu fill?

—Jo tampoc anava darrera del meu i coneixia les seves amistats. El meu marit ha sabut aconsellar-lo bé i els seus consells han estat profitosos perquè ha predicat amb l'exemple. A la nostra llar sempre hi ha regnat la pau i l'amor. De molt petit vaig aconseguir que el meu fill estimés a Deu i aquest amor l'ha fet allunyar dels perills de la vida.

—Es cert que jo no he educat els meus fills, però els he donat bons mestres.

—No n'hi ha prou amb això, senyora. La veritable escola, es la llar i els millors mestres son els pares.

CIVERA.

Tot bon subscriptor de CATALUNYA SOCIAL divulga, propaga, expandeix les seves doctrines i ens aporta nous subscriptors i anunciants.

La gran tirada de CATALUNYA SOCIAL es una penyora de l'eficàcia del seus anuncis.

Esguardant el mon

Italia

L'«Unione Italiana del Lavoro» i la reducció dels salaris.

El Consell nacional de l'Unione Italiana del Lavoro, organització central obrera dirigida pels republicans i els reformistes dissidents, ha examinat, la qüestió de la reducció dels salaris proposada pels industrials.

El Consell aprova un ordre del dia que declara «antinacional i antiproletaria» l'actitud dels industrials i dels propietaris agrícoles.

El Consell nacional afirma la necessitat que té la classe obrera de presentar un front únic a l'ofensiva patronal i dona ordre al Comitè executiu de preparar una campanya encaminada a provocar una vaga general que eviti la reducció dels salaris.

França

Obrers vaguistes indemnitzats

El número de vaguistes indemnitzats que en els moments culminants de la crisi industrial havia pujat a 89,289, en l'actualitat ha minvat considerablement. Han estat únicament socorreguts 1,145 (10,322 homes i 3,823 dones).

Suïssa

S'han reunit els representants del Consell federal, i els dels sindicats, per tal d'arribar a un acord sobre la supressió de la jornada de 8 hores.

Els representants dels obrers s'han declarat enemics de tota revisió de les disposicions legals referents a la durada del treball.

Els representants del Consell federal, han manifestat que sense vulnerar les lleis es podran augmentar les hores de treball quan les necessitats ho exigeixin.

Anglaterra

La solució dels conflictes industrials

Ha estat presentat un projecte de llei (Industrial Armistice Bill) a la Cambra popular.

Segons aquest projecte, tots els conflictes industrials, seran sotmesos als tribunals creats a aquest efecte, durant un període de 5 anys. Cada grup d'indústria constituirà un Comitè d'arbitratge, el president del qual

serà designat pel ministre del Treball. Hi tindran representació dos representants de obrers designats pels sindicats.

Els que declarin un lock-out i els que provoquin na vaga seran castigats si el ministre del Treball creu que l'actitud dels obrers o dels patrons no té altre objecte que perjudicar el poble que no té cap relació amb el conflicte plantejat.

Els que no vulguin acceptar les decisions dels que no vulguin acceptar amb fortes multes.

Austràlia

Nous tribunals d'arbitratge

El ministre del Treball ha proposat la creació d'un tribunal especial, encarregat de determinar els salaris mínims i la durada normal de treball per tota la indústria.

Es creu que aquesta transformació no podrà efectuar-se immediatament, car és probable que els sindicats faran una forta oposició, tement que el nou tribunal serveixi per a suprimir les organitzacions obreres federades.

(Manchester Guardian Commercial)

Japó

L'ús del fòsfor blanc

En virtut dels acords que es prengueren en la Conferència de Washington, el Govern japonès ha sotmés a l'aprovació del Parlament, un projecte de llei prohibint l'ús del fòsfor blanc en la fabricació de les cerilles.

(Tokyo Nichi Nichi)

Estats Units

El desenrotllol intel·lectual dels obrers

S'han reunit 26 societats per tal de aconseguir la creació de diverses escoles tècniques que facilitin als obrers l'educació necessària.

En aquests centres educatius s'hi ensenyaran llengües, economia social, història del treball i tots els ensenyaments útils pels obrers. Hi haurà un curs superior, el qual estarà integrat per les següents assignatures: literatura, dret, història de la civilització, matemàtiques, música, psicologia i higiene.

(New-York Evening Post).

L'abolició de la llibertat a la Rússia soviètica

«Homes i dones, quants habiten singularment a les ciutats i han trobat algun lloc en un dels innúmers centres burocràtics que han surgit, o en qualsevol dependència industrial, com de l'Estat, han quedat civilment immòbils, han quedat clavats en la vida; el seu lloc ja no pot ésser abandonat; l'obrer d'una fàbrica, de calsat o textil; la dona que fa servei en tal hotel oficial; l'antic advocat i filosof que avui ha trobat un mitjà de vida en la Central que distribueix les patates; l'escriptor o pintor d'antany que ha trobat tal o qual situació passatjera, ningú pot escoltar la veu del desig, aquesta veu interior que es l'essència de l'individualitat mateixa, la vocació, es a dir, l'apel·lació interior. Lo que siguis, has de continuar essent-ho; les alegries i les inquietuds, la recerca de nous camins per a la teva activitat, o la forma més elemental de canvi, la d'abandonar un lloc per anar a un altre on es faci la mateixa cosa, però que sigui del propi gust, es impossible, perquè el treball està concebut en els serveis que considera l'Estat necessaris i urgents, com un servei militar; i essent l'Estat monopolitzador del treball, no en dona més que a qui obté el seu *placet* per a realitzar un canvi.

»Els uns, si abandonen el treball de ço que se'n diu el «front industrial», incorreixen en el delictes de desertió; el altres, encara que no contreguin responsabilitat penal, corren un gran risc, el de no trobar feina i perdre la racció oficial; sols tenen una sortida: fugir al camp.

»Però cal fugir propiament, perquè el traslladar-se geogràficament d'una província a l'altra pel ferrocarril sols es permès si la policia ho consent, i no hi ha cap mena d'apel·lació de la decisió seva, ni hi ha dret on apoiar la demanda. La policia ho nega, en general, a menys que's tracti d'un cas excepcional. Així, una noia, de família coneguda, sol·licità anar a veure el seu pare malalt a una província limitrof a la de Moscó, i no's va apreciar que això fos una raó suficient».

FERRAN DE LOS RIOS (*socialista, Catedràtic de l'Universitat de Granada*).

Del recent llibre «*Mi viaje a la Rusia soviética*», Madrid, 1921. (Pàg. 92).

La cria de bestiar

La cria de bestiar a Catalunya es va intensificant d'una manera extraordinària. De uns pocs anys ençà, afavorit en part per la guerra europea, en algunes comarques, l'au-falç i la trepadella van substituint l'ordi i el blat. El Vallés avui és ja una extensa vaqueria.

En aquesta propensió a la cria de bestiar, industrialitzant en certa forma de fruits de la terra, no sols poden considerar-s'hi de resultats més grassos de rendiment, sinó altre element d'ordre moral i psicològic, que a un

tècnic tal vegada no li causarà cap engunya, però al que el preocupi l'educació de la gent rural, li donarà una cabdal importància. I és que la substitució de l'explotació directa dels fruits de la terra per la cria de bestiar pot ésser una aplicació funesta per a la nostra pagesia de la llei universal, i molt humana, de la menor resistència, del menor esforç. En Valois la fórmula així (1): L'home és un ser molt enèrgic, com tota energia, segueix la via de la menor resistència, quina sensibilitat crea la menor fatiga, el menor dolor i que l'instint de conservació enmena cap al menor risc.

Es podria dir que l'home endut de les se-

ves passions es rebel·la contra l'especie que s'orienta devers el treball que conserva la vida. El nostre pagés no s'escapa d'aquesta llei inscrita en la seva carn de ser concupiscent. Lliure de certes coercions, totes les seves propensions son per a aquells conreus que exigeixen més poc esforç. Conreuador ahir, avui va per ser pastor o remader que li estalvia un bon xic de treball.

La feixa de trepadella o de aufalc en sembrant-la fins d'aquí tres o quatre anys no caldrà que s'agipi més a ella, sinó és per a segar i tragar el ferratge a la menjadora o la fenassa a la pallissa. Compari's això amb les labors continues d'una sembrada de blat o de patates. El bestiar a la cort li ocupa un parell d'hores de treball al matí i altres tantes al capvespre i tot el demés temps el bestiar ja treballa per ell, per l'amo ociós. Si és bestiar de pastura, per untres i no res un pastor missantrop li guardará una munió de caps. I tots, el bestiar i el pastor, s'afanyaran per l'amo abraçat a la llei de la menor resistència.

Aquesta evolució de la nostra Agricultura en certes contrades, té una importància moral extraordinària. El pagés esdevingut ociós, cerca fora de casa espolsar l'aburriment i trencar la monotonia del viure. El mercat setmanal de la vila propera li ofereix propícia ocasió. Allí ell no hi falta mai; ara per comprar bestiar nodriu o per vendre'n de gras, o per assabentar-se dels preus. Tots l'hem vist aquest pagés en els nostres mercats remaders amb la seva folgant brusa negra, la verga a l'aire i el cigar a la boca. Es passa el dia a la plaça, al café, al joc, en converses ocioses, i engollint alcohol. Al vespre, o l'endemà al matí, se'n torna a casa més allunyat cada dia del treball del camp, i somniant en una sortida. Aquest pagés es va assimilant cada dia més tots els costums i eis de ciutat. El poble li fa cor agre. Cada tarda ompla la sala del café. És el que importa, propaga, nodreix el vici del joc i la vagància pels pobles. I constitueix un constant estímulo nociu per tothom.

Fora absurd oposar-se o eregir-se en enemic de la remaderia. Però el greu és que

molts d'aquests les circumstàncies propícies de la darrera guerra els han improvisat remaders o negociants, i guanyaren diners en abundó sense gaires afany. Què sap si no fora endebades una crisi d'aquest ram de producció per a que no quedessin sinó aquells que, en veritat, tenen dret a guanyar diners amb el bestiar, pel llur esperit ètic i la llur cura i amor en la cria. Tots els altres haurien de tornar a abraçar-se amb voluntat a la terra fent-la produir.

Amb tot i això des del punt simplement econòmic o amb el dalit de criar bestiar, es van dedicant a pasturatges terres que, segurament, donarien més destinades a conreus directes. Potser hi ajuda a això l'escassetat de braços, que no ha pogut suplir encara la maquinària agrícola, que, moralment, no suplirà mai l'activitat de les famílies nombroses que poden viurer-hi, intensificant la producció cada una mestressa del seu troç de terra. L'exemple el tenim en nacions petites, com Dinamarca i Holanda (2), on l'educació de la gent rural ha agermanat la cria del bestiar amb el conreu intens de la terra. Sinó d'una manera antieconòmica i antisocial, de mena cap a un règim pastorívol, que fou el característic de l'Humanitat primitiva. A França, abans de la guerra, l'àrea de terra sembrada disminuïa cada any, augmentant la destinada a pasturatges, fa angunia el pensar que Europa, i que la nostra Catalunya es tornés un poble de pastors o de remaders. Car el règim pastorívol, que és el de la sola collita té en l'home, una influència funesta, permet el repós dels braços, la somnolència i l'avorrimient. El pagés que es torna pastor d'aquesta mena, sofreix una minva d'energia física i moral.

I això és una cosa ben sensible que cal evitar.

Angel GRAU.

(1) «L'Economie Nouvelle».—Nouvelle Librairie Nationale, Paris.

(2) El lector curiós pot proporcionar-se el número especial dedicat a l'Agricultura i Horticultura, particularment d'Holanda, de «La Theorie Agricole et Rurale» del darrer de 1919.—B. Balliere, Edit., Paris.

D'ací i d'allà

El governador de Vigo està fent una campanya contra el joc, que solament té comparança amb la del nostre amic Sr. Rucabado; però com que aquell posseeix, además, un cert poder coercitiu les empen contra els jugadors en persona i l'altre dia a Puenteareas va ordenar als seus subordinats una visiteta al Círcol Artístic i es van trobar sorpresos amb una timba, en contes de belles arts.

Millor dit, els sorpresos varen ser els que cultivaven les arts no gens belles de l'envit, els quals pretenien fugir llençant-se pe les finestres. En estirar-les per l'americana es van trobar amb que un d'ells era un funcionari judicial.

Vet'aquí un conflicte entre dos poders que a casa nostra no havia passat, perquè aquí sense compliments la persona més honorable pot tallar... el bacallà.

De vegades hi han coses que a primera vista ens semblen dolentes i que en el fons son un mal menor. Tal passa amb la guerra del Marroc.

Un diputat ha dit que amb els cabals que s'esmercen diàriament per sostenir-la es podrien obrir, també diàriament, setanta escoles i construir cent quilòmetres de via fèrrea.

Vostès han pensat el que signifiquen setanta escoles diàries? Cada any 25,550, i ara vagin multiplicant pels anys que, *allò* dura i el que pot durar i vegin el conflicte pedagògic que això crea.

I si anem en el que es refereix a les vies fèrrees...! Esparverem-nos. Baixariem l'escala en cremallera.

Si es que no es vol fer més guerra, millor; però gastar els diners en cultura i comunicacions, mai de mai. Val més que comprem cacahuets.

Davant les crítiques que s'havien fet sobre si Italia entrava o no en negociacions amb Rússia, el marquès Della Torretta ha declarat al Parlament que si decàs els tractes seran purament de caràcter econòmic.

De caràcter econòmic, ha dit? Doncs ja

sap el que li toca al marquès de la torreta (no ens referim al *signore Stephano*), fer caritat.

Davant l'anunci de que al Congrés s'aplicaria en algunes discussions la guillotina, els demòcrates estan que bufen i no hi volen ser, perquè ells son més partidaris de l'obstrucció, que es més de sainet, i no està la vida per tragèdies.

Un periodista ha entrevistat als coneguts sindicalistes Pestaña i Noi del Sucre i tots dos han coincidit declarant que la situació de Barcelona no pot seguir així, perquè el terrorisme blanc està sembrant d'odis les llars obreres.

D'odis i de penes, el mateix que el terrorisme vermell i àdhuc que el vert poma. Perquè encara que el terrorisme es vesteixi de seda, es queda en terrorisme.

El diumenge prop-passat ens despertem, saltem del llit, goitem el cel i estava nuvol i fosc.

Agafem el diari i llegim un gros anunci: «Festes populars de l'Exposició a Montjuïc.»

Ja ho tenim explicat: sempre serà la muntanya de la llegenda negra.

El que és dar mals exemples. Com els petits regidors han vist que els pares de la pàtria es deien fàstics i adhuc es donen garrotades, ja no volen ser menys, i l'altra dia en un cert Ajuntament es veu que van jugar a diputats.

Però ho van fer de debò!

Número extraordinari de Nadal

Sortirà el dissabte, dia 24, amb col·laboració escollida i dibuixos atístics.

TINDRA 32 PLANES

NOTICIARI

L'educació de la dona

Com que tan interessa avui dia aquesta qüestió i tantíssim s'escriu respecte d'ella, es oportú publicar el resultat d'una enquesta feta a França per l'associació anomenada *Le plus grande famille*, sobre les carreres millors que s'ofereixen a les noies de la classe mitja actualment. Heu's aquí el resultat:

Les carreres anàlogues a la missió que la dona desempenya dins la llar: *directora d'obres socials, superintendente de fàbriques, etzètera*.

La carrera de l'ensenyança, que exigeix intel·ligència, bondat i paciència.

La d'enfermera, per a la qual tantes bones facultats té.

Aquelles carreres en que la dona pot servir a l'autoritat, conforme a les seves condicions.

Aquelles altres carreres semblants a les funcions domèstiques, com *direcció de pensionats, col·legis, etzètera*.

Les professions acomodades al seu sexe, a la natural habilitat de la dona, al seu delicat sentit artístic, etzètera.

Tot això sens perjudici d'educar-la principalment per a la seva missió d'esposa i de mare.

No consentiu que les entitats benèfiques rebin diners del joc, però socorreu-les amb vostre màxim èbol.

—L'Associació d'Agricultors d'Espanya, protesta contra la composició de la Junta d'Aranzels i Valoracions, i per la forma com els treballs d'aquesta s'han realitzat.

El Centre Autonomista de Dependents ha aprovat el reglament de la Caixa contra l'atur forçós.

—La Comissió Mixta de Treball de Comerç de Barcelona, obra un Concurs públic, lliure i internacional sobre aquest tema: Règim de pensions per a la dependència mercantil que, a base de mutualisme, previngui els casos de vellesa, impossibilitat per al treball i mort.

—Durant aquest mes de Desembre se està procedint a la rectificació del Cens conforme disposa la llei.

—La crisi carbonera va resolvent-se tristement amb el paro del treball en les mines de carbó. Son nombroses les Empreses mineres que anunciën aquest paro, començant per la de Mieres (Oviedo).

—Lenin confesa que la república dels Soviets evoluciona cap a la dreta, excusant-se en que el règim capitalista dels demés Estats no li permet altra cosa.

—D'una Estadística dels Sindicats femenins d'Espanya que acaba de publicar-se resulta que n'hi ha 96, amb un total de 16,605 obreres sindicades.

—En el succésu la Inspecció, la Comissaria i la Junta Consultiva, de Asegurances, formaran part del Ministeri del Treball i no del de Foment com fins ara.

—Ha estat promulgada la llei modificativa de la de Cases a bon preu.

—La Caixa de Lloguers, que tan de bé fa a les famílies pobres, torna a demanar almoines per a poguer continuar amb delit sa cristiana tasca.

—La Societat per a la construcció de Cases a bon preu, anomenada «La Casa del Menestral», de Barcelona, fa una emissió de títols per a empendre la edificació de trenta cases prop de la Sagrada Família.

—A Tarragona s'ha constituït un «Círcol d'Estudis de la A. C. de la Dona».

—A Xicago cent mil obrers verificaren una manifestació davant dels Magatzems Generals de la ciutat, provocant sagnants colisions amb la policia, de les que resultaren centenars de desgràcies.

—S'ha inaugurat, patrocinada per l'Ajuntament, la Residència d'Estudiants de Catalunya, establerta a una torre de St. Gervasi.

CATALUNYA SOCIAL es avui el setmanari de Catalunya de major tirada.

INDUSTRIA MARCA CATALANA DEPOSITADA

GRAN CERERIA DE ANTONIO SALA

40 Calle de la Princesa 40
Teléfono 428

BARCELONA

BLANQUEO de Ceras en grande escala
FABRICA de Bujías Estearicas y transparentes

NUEVO SISTEMA AL VAPOR
2 Diplomas de honor
PRIVILEGIADO POR S. M.
2 Grandes premios

GRAN CERERIA

ESPECIALIDAD en cirios, blandones, ha chas, candelas y todo lo concerniente al ramo de cerería, elaborado con toda perfección al peso, forma y gusto de cada país en CERAS PURAS DE ABEJAS para el CULTO CATOLICO, y con buenas mezclas de varias clases y precios. «Sin humo, olor ni carbón.»

BLANQUEO DE CERAS en gran escala, puras sin mezcla.

CERAS AMARILLAS de todas procedencias. Cerecina, Perafina, Estearina, etc.etc.

FABRICA de BUJIAS Estearicas y transparentes, blancas y colores de todas clases y varios precios. Cirios, y blandones estearicos de todas dimensiones.

Casa fundada en 1858. Expediciones a todos los puntos de la Península y Ultramar.
12 MEDALLAS DE 1.ª y 2.ª CLASE

Princesa, 40 ANTONIO SALA Barcelona

Teléfono, 428. A.

Se remiten notas de precios, y catálogos, gratis.

CATALUNYA SOCIAL SURT ELS DISSABTES

Un any. 8 ptes.
Sis mesos 4 »
Cada número . . 15 cèntims.

ANUNCIS A PREUS ECONÓMICS

CONSULTORIO CLÍNICO

DEL

DR. R. JORDÀ MASIP

Tratamiento moderno de las enfermedades génito-urinaris y cirugía

Condiciones especiales para trabajadores.

HORAS DE VISITA:
DE 7 A 9, TARDE.

BOQUERIA, 27 pral. 2.ª
Entrada: ALSINA, 3.

SERVICIOS DE LA COMPAÑIA TRASATLÁNTICA

Línea de Cuba Méjico.—Servicio mensual saliendo de Bilbao el 17, de Santander el 19, de Gijón el 20 y de Coruña el 21, para Habana y Veracruz. Salidas de Veracruz el 16 y de Habana el 20 de cada mes, para Co-ruña, Gijón y Santander.

Línea de Buenos Aires.—Servicio mensual saliendo de Barcelona el 4, de Málaga el 5 y de Cádiz el 7, para Santa Cruz de Tenerife, Montevideo y Buenos Aires; emprendiendo el viaje de regreso desde Buenos Aires el día 2 y de Montevideo el 3.

Línea de New-York, Cuba, Méjico.—Servicio mensual saliendo de Barcelona el 25, de Valencia el 26, de Málaga el 28 y de Cádiz el 30, para New-York, Habana y Veracruz. Regreso de Veracruz el 27 y de la Habana el 30 de cada mes con escala en New-York.

Línea de Venezuela-Colombia.—Servicio mensual saliendo de Barcelona el 10, el 11 de Valencia, el 13 de Málaga, y de Cádiz el 16 de cada mes, para Las Palmas, Santa Cruz de Tenerife, Santa Cruz de la Palma, Puerto Rico y Habana. Salidas de Colón el 12 para Sabanilla, Curasao, Puerto Cabello, La Guayra, Puerto Rico, Canarias, Cádiz y Barcelona.

Línea de Fernando Póo.—Servicio mensual saliendo de Barcelona el 2, de Valencia el 3, de Alicante el 4, de Cádiz el 7, para Las Palmas, Santa Cruz de Tenerife, Santa Cruz de la Palma y puertos de la costa occidental de Africa. Regreso de Fernando Póo el 2, haciendo las escalas de Canarias y de la Península, indicadas en el viaje de ida.

Regreso de Fernando Póo el 2, haciendo las escalas de Canarias y de la Península, indicadas en el viaje de ida.

Línea Brasil-Plata.—Saliendo de Bilbao, Santander, Gijón, Coruña y Vigo para Río Janeiro, Montevideo y Buenos Aires, emprendiendo el viaje de regreso desde Buenos Aires para Montevideo, Santos, Río Janeiro, Canarias, Vigo, Coruña, Gijón, Santander y Bilbao.

Además de los indicados servicios, la Compañía Trasatlántica tiene establecidos los especiales de los puertos del Mediterráneo a New-York, puertos Cantábrico a New-York y la Línea de Barcelona a Filipinas, cuyas salidas no son fijas y se anunciarán oportunamente en cada viaje.

Estos vapores admiten carga en las condiciones más favorables y pasajeros, a quienes la Compañía da alojamiento muy cómodo y trato esmerado, como ha acreditado en su dilatado servicio. Todos los vapores tienen telegrafía sin hilos. También se admite carga y se expiden pasajes para todos los puertos del mundo, servidos por líneas regulares.

LEGIA

ETIQUETA DE
LEGIA LIQUIDA
CASAMITJANA
LEGIA LIQUIDA EXTRA JO
CASAMITJANA
S. CASAMITJANA MENSA
FABRICANTE

CONEJO

REHUSAR BOTELLAS MAL TAPADAS

Academia Gots

FUNDADA EN 1879.—C. ARCHS, 7, pral.
(Travesía de plazas Santa Ana y Nueva)

CENTRO DE ENSEÑANZA, ESENCIAL-
MENTE PRÁCTICA, DE COMERCIO

Reforma de letra, Ortografía, Correspondencia comercial, Documentación, Prácticas de escritorio, *Mecanografía*.—Cálculo mercantil y Teneduría de libros por partida doble, aplicados a toda clase de empresas incluso la *Banca y Bolsa*.—El Título de Tenedor de libros, previos exámenes por peritos y profesores mercantiles. *Clases especiales para señoritas*.—Practical of School Languages (Lenguas vivas) por profesores extranjeros y por métodos modernos puramente prácticos.—Taquigrafía.—Geografía comercial. Lenguáfonos.

304(05)(46.71) Gots

BIBLIOTECA DE LA ACCIO POPULAR

LLIBRES

- Tratado elemental de Sociología cristiana, per el reverent Dr. D. Josep M. Llovera. Quarta edició reformada. Ptes. 7, en rústega; 9 en tela.
- Sindicatos y Cajas rurales, per el R. P. Lluís Chalbaud, S. J. Quarta edició. Ptes. 8
- Régimen legal de las Asociaciones en España, per el Dr. D. Josep M. Boix. Ptes. 4.
- Problemas sociales de actualidad, per el Dr. D. Severí Aznar. Ptes. 4.
- Las casas baratas, per D. Josep M. Puyol. Ptes. 3.
- El museo Juan de Bloch y el movimiento pacifista, per D. Pere Sangro i Ros de Olano. Ptes. 3.
- Manual de estudios sociales, per el R. P. Rutten. (Agotat).
- La mutualidad escolar, per el R. P. Lizardi, S. J. Ptes. 0'50.
- Semana social de España. Quint curs celebrat a Barcelona. Un tomo de 700 planes, ptes. 8.
- Almanaque ilustrado de «El Social». Anys 1911, (agotat), 1912 (agotat), 1913, 1914, 1915, 1916, 1917 i 1918. Ptes. una l'exemplar.
- Anuario Social de España. Any I, 1915-1916, pessetes 5.
- Anuario Social de España. Any II, 1916-1917. Pessetes 5.

FULLETS

- Enciclica Rerum Novarum de S. S. Lleó XIII. Un exemplar, 0'10 ptes.; 25 exemplars, 2 ptes.; 50 exemplars, ptes. 3; 100 exemplars, ptes. 5.
- El peligro del laicismo y los deberes de los católicos, per l'Emm. i Rdm. Cardenal Guisasola, Arquebisbe de Toledo. Un exemplar, ptes. 0'20; 50 exemplars, ptes. 8; 100 exemplars, ptes. 15.
- Justicia y caridad en la organización cristiana del Trabajo, per l'Emm. i Rdm. Cardenal Guisasola, Arquebisbe de Toledo. Un exemplar, pessetes, 0'10; 100 exemplars, ptes. 9.
- Sobre los estudios sociales. Allocució del Nunci de Sa Santitat en Espanya, Monsenyor Ragonessi. Un exemplar, ptes. 0'20; 50 exemplars, ptes. 8; 100 exemplars, ptes. 15.
- El Dr. Torras y Bages, Obispo de Vich y la Acción Social Popular. Un exemplar, ptes. 0'20; 50 exemplars, ptes. 8; 100 exemplars, ptes. 15.
- La ciencia en la Acción, per el Dr. D. Josep M. Llovera. Ptes. 0'50.
- Deberes sociales de la mujer en las cuestiones obreras, per el Rnt. P. Gabriel Palau, S. J. Ptes. 0'50.

Deberes del momento presente, per l'Exm. i Il·lm. Dr. D. Enric Reig, Bisbe de Barcelona. Un exemplar, ptes. 0'05; 100 exemplars, ptes. 3; 1000 exemplars, ptes. 25.

Acción social del Sacerdote, per el Rnt. P. Gabriel Palau, S. J. Un exemplar, ptes. 0'20.

A los jóvenes. El deber de la Acción, per Monsenyor Baunard, ptes. 0'15.

La educación por la acción, per el Rnt. P. Rius Amado, S. J. Ptes. 0'20.

Los grupos selectos per Pau Normand d'Authon. Ptes. 0'50.

Las ligas de Compradores, per el Dr. Max Turmann. Ptes. 0'15.

La organización sindical, per E. Vossen. Ptes. 0'20.

¿Qué se puede hacer por el pueblo? Ptes. 0'15.

Sindicato de empleados de Comercio y de la Industria de París, per Modest H. Villaescusa. Ptes. 0'15.

Un apóstol de las uniones profesionales, per Modest H. Villaescusa. Ptes. 0'15.

¡Tú serás Rey!. per Darío. Ptes. 0'50.

El nuevo censo electoral social. Registro de Asociaciones profesionales y entidades económicas sociales. Ptes. 0'20.

Elección de vocales de representación social en las juntas de Reformas sociales. Ptes. 0'20.

¿Ladrones los socialistas? Qüestió discutida per C. A. revolucionari social. Un exemplar pessetes 0'10; 50 exemplars, ptes. 4'50; 100 exemplars, ptes. 8; 1000 exemplars, ptes. 75.

La redención obrera proposada per E. H. del C., propagandista avançat. Un exemplar ptes. 0'10; 50 exemplars, ptes. 4'50; 100 exemplars, pessetes. 8; 1000 exemplars, ptes. 75.

¿Habrá siempre clases sociales? Un exemplar, pessetes. 0'10; 50 exemplars, ptes. 4'50; 100 exemplars, ptes. 8; 1000 exemplars, 75.

El partido Obrero segons C. Alvarez. Un exemplar, ptes. 0'10; 50 exemplars, ptes. 4'50; 100 exemplars, ptes. 8; 1000 exemplars, ptes. 75.

Lecturas sociales:—«Entre costureras», ptes. 0'05; «La enseñanza técnica», ptes. 0'05.—«Lecturas», ptes. 0'05.—«Del lujo», ptes. 0'05.—«Habitaciones obreras», ptes. 0'05.

El pan nuestro... Orientaciones obreras. Gratis per a tots els socis cooperatius de l'Acció Popular.

Models d'Estatuts i Reglaments per a obres socials.

Fulles, Himnes, Cartells, etc., etc.

De venta a ACCIO POPULAR, Baix de Sant Pere, 5

Imp. La Horreiga de Oro "Calle Nueva de S. Francisco, 17, Barcelona"